

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 410.006.01.2015
P/15/051

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/051 – Nadzór nad stanem technicznym i stanem bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Andrzej Kieszkowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94669 z dnia 21 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4) 2. Artur Nierebiński, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94668 z dnia 21 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 5-6)
Jednostka kontrolowana	Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego ul. Zygmunta Augusta 16, 85-082 Bydgoszcz ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zbigniew Sulik, Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego. (dowód: akta kontroli str. 7)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego³ w ramach systemu kontroli wodnych budowli piętrzących I i II klasy ważności, będących własnością Skarbu Państwa, realizowaną w celu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania tych obiektów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując pozytywną ocenę NIK uwzględniła, że:

1. Plany kontroli utrzymania i stanu technicznego wodnych budowli piętrzących, były sporządzane w okresach miesięcznych, z uwzględnieniem ich stanu technicznego między innymi w oparciu o otrzymywane od ich zarządców protokoły kontroli okresowych. Plany kontroli odnoszące się do wodnych urządzeń piętrzących II klasy ważności, będących własnością Skarbu Państwa (12 obiektów) nie zostały w pełni zrealizowane, między innymi z powodu konieczności przeprowadzania innych kontroli nieplanowych, w tym również wodnych budowli piętrzących.

2. W sposób rzetelny informowano Główny Urząd Nadzoru Budowlanego o stanie technicznym i bezpieczeństwa wodnych urządzeń piętrzących. Przekazywane informacje o stanie tych urządzeń na koniec 2013 i 2014 r. oparte były na ustaleniach wynikających zarówno z otrzymanych od ich zarządców protokołów przeglądów okresowych, jak i z kontroli własnych. O wynikach zrealizowanych przez

¹ Dalej: „WINB”.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej: „K-P WINB”.

WINB kontroli informowany był także m.in. Wojewoda Kujawsko-Pomorski i Prezydent Miasta Bydgoszczy.

3. W sposób systematyczny sprawdzano realizację wydanych zaleceń pokontrolnych oraz decyzji nakazujących wykonanie wskazanego zakresu prac budowlanych. W przypadkach niepełnej i nieterminowej realizacji zleczonych prac ustalano tego przyczyny i wyznaczano nowy zakres lub termin ich wykonania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Kontrole utrzymania wodnych budowli piętrzących klasy I i II stanowiących własność Skarbu Państwa

Opis stanu faktycznego

1.1. Na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego nie występowały budowle stale piętrzące wodę I klasy ważności, będące własnością Skarbu Państwa. Na terenie województwa według stanu na koniec 2013 i 2014 r. było 146 obiektów i budowli stale piętrzących wodę⁴, w tym 12 obiektów o II klasie ważności (dwie zapory, cztery jazy, sześć śluz żeglownych) będących własnością Skarbu Państwa, w zarządzie:

- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (dalej: „RZGW”) w Gdańsku – sześć obiektów, z tego: dwie śluzy w Bydgoszczy („Brdujście”- wyłączona z eksploatacji w 2002 r. i „Miejska”) i dwa jazy na rzece Brda w Bydgoszczy („Farny” i „Ulgowy”), jaz i śluza „Czersko Polskie” na rzece Brda;
- RZGW w Warszawie – trzy obiekty, tj. zaporą, śluza i jaz na stopniu wodnym na rzece Wiśle we Włocławku;
- RZGW w Poznaniu – trzy obiekty, tj. dwie śluzy na Kanale Bydgoskim w Bydgoszczy („Okole” – wyłączona z eksploatacji w listopadzie 2013 r. i „Czyżkówko”) oraz zaporą „Pakość” na rzece Noteć.

(dowód: akta kontroli str. 11-62, 290-291)

1.2. WINB nie otrzymywał z Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego wytycznych w sprawie sporządzania planów kontroli obiektów budowlanych.

W sporządzonych w WINB rocznych planach pracy na 2013 i 2014 r., odnoszących się między innymi do obiektów hydrotechnicznych, podano terminy ich realizacji w poszczególnych miesiącach, bez wskazywania obiektów planowanych do kontroli. W powyższych planach ujęto kontrole obiektów hydrotechnicznych w budowie w okresie od kwietnia do października oraz kontrole obiektów hydrotechnicznych w użytkowaniu w miesiącach: luty, marzec, lipiec, październik, listopad. Uszczegółowienie w tym zakresie zawarto w miesięcznych planach kontroli, w których ujęto obiekty będące w budowie i w użytkowaniu. WINB był zapoznawany ze stanem technicznym i stanem bezpieczeństwa powyższych obiektów przez ich zarządców w informacjach corocznie przekazywanych wraz z protokołami z kontroli okresowych, prowadzonych na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁵ (dalej: „ustawa Prawo budowlane”).

W odniesieniu do wodnych budowli piętrzących stałych, plany kontroli wykonywanej pod względem ich stanu technicznego oraz warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia obejmowały przeprowadzenie kontroli:

⁴ Urządzenia piętrzące w rozumieniu art. 9 ust. 1 pkt 19 lit. a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r., poz. 469).

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm..

- w 2013 r. - 26 obiektów, w tym trzech obiektów klasy II, stanowiących własność Skarbu Państwa, tj. obiektów stopnia wodnego na rzece Wiśle we Włocławku;
- w 2014 r. - 23 obiektów, w tym pięciu klasy II, stanowiących własność Skarbu Państwa, tj.: śluzy „Brdujście” na Kanale Bydgoskim; śluzy „Okole” na Kanale Bydgoskim; trzech obiektów zapory wodnej na rzece Wiśle we Włocławku.

(dowód: akta kontroli str. 8-9, 11-62, 65-121)

Według wyjaśnień pracownika WINB odpowiedzialnego za wykonywanie kontroli wodnych urządzeń spiętrzających przy sporządzaniu powyższych planów dotyczących wodnych budowli piętrzących będących własnością Skarbu Państwa kierowano się ich stanem technicznym, wykazywanym corocznie przez zarządców tych obiektów.

Spośród obiektów klasy II, stanowiących własność Skarbu Państwa, planem kontroli na 2013 r. nie objęto dziewięciu obiektów, tj.: śluzy „Brdujście”, śluzy „Miejskiej”, śluzy „Okole”, śluzy „Czyżkówko”, śluzy i jazu „Czersko Polskie”, jazu „Farnego”, jazu „Ulgowego”, zapory „Pakość”, a planem kontroli na 2014 r. nie objęto siedmiu obiektów, tj.: śluzy i jazu „Czersko Polskie”, śluzy „Miejskiej”, śluzy „Czyżkówko”, jazu „Farnego”, jazu „Ulgowego”, zapory „Pakość”, co według wyjaśnień K-P WINB wynikało ze znajomości ich stanu technicznego i bezpieczeństwa, wykazanego w protokołach kontroli okresowych otrzymanych od ich zarządców. W odniesieniu do obiektów ujętych w planach kontroli ich niewłaściwy stan bezpieczeństwa był przedstawiony w protokołach kontroli okresowych.

(dowód: akta kontroli str. 299-359)

Według wyjaśnień Naczelnika Wydziału Inspekcji i Kontroli WINB, plany kontroli nie były przekazywane do Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, ponieważ nie było wymogu w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 10, 63)

1.3. WINB przeprowadził w latach 2013-2014 łącznie 12 kontroli, obejmujących siedem wodnych obiektów stale piętrzących II klasy ważności, stanowiących własność Skarbu Państwa, z tego:

- a)** jedną kontrolę w zakresie określonym w art. 59a ustawy Prawo budowlane na wezwanie inwestora dotyczące śluzy „Brdujście” w dniu 7 października 2014 r., w celu stwierdzenia prowadzenia prac zgodnie z ustaleniami i warunkami określonymi w pozwoleniu na budowę;
- b)** trzy kontrole utrzymania obiektu budowlanego ujęte w miesięcznych planach kontroli⁶, przeprowadzone na podstawie art. 80-84a ustawy Prawo budowlane w dniach: 22 stycznia i 23 października 2013 r., 13 sierpnia 2014 r., dotyczące przestrzegania przepisów tej ustawy przy realizacji prac remontowych;
- c)** osiem kontroli czterech obiektów (nie ujęte w miesięcznych planach kontroli), tj.:
 - kontrolę utrzymania śluzy „Miejskiej” w dniu 5 listopada 2014 r. przeprowadzoną na podstawie art. 81 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, w związku z otrzymaną informacją o zapadnięciu gruntu w rejonie ścianki szczelnej. Kolejna kontrola przeprowadzona w dniu 13 listopada 2014 r. dotyczyła sprawdzenia zaleceń wydanych w związku z powyższą kontrolą;

⁶ Kontrole dotyczące realizacji zadań ujętych w opracowaniu pn. „Przebudowa i remont obiektów Stopnia Wodnego we Włocławku w województwie kujawsko-pomorskim”, prowadzonej na trzech obiektach tego stopnia wodnego.

- dwie kontrole w zakresie utrzymania dwóch obiektów: śluzy „Czyżkówko” i śluzy „Okole” przeprowadzone zostały w dniu 22 maja 2013 r. na podstawie art. 80-84a ustawy Prawo budowlane;
- oględziny śluzy „Okole” w dniu 15 lipca 2014 r. dotyczyły sprawdzenia realizacji wydanej przez K-P WINB decyzji z dnia 8 kwietnia 2014 r., dotyczącej wykonania robót budowlanych mających na celu usunięcie nieodpowiedniego stanu śluzy;
- trzy kontrole dotyczące dwóch obiektów zostały przeprowadzone w trybie art. 70 ust. 2 ustawy Prawo budowlane i dotyczyły:
 - nabrzeża przy jazie „Farnym” w dniu 9 kwietnia 2014 r., w związku z otrzymaniem protokołu rocznej kontroli okresowej z dnia 3 kwietnia 2014 r. stwierdzającego zagrożenie katastrofą budowlaną z powodu nieodpowiedniego stanu technicznego muru oporowego ubezpieczenia linii brzegowej długości 31 metrów, zlokalizowanego na lewym brzegu rzeki, przylegającego do górnego stanowiska jazu;
 - śluzy „Okole” – w dniach: 24 lutego 2014 r., w związku z otrzymaniem w dniu 12 lutego 2014 r. informacji o wynikach kontroli okresowej obiektu, stwierdzającej jego niedostateczny stan, mogący zagrażać bezpieczeństwu; 19 listopada 2014 r., w związku z otrzymaniem informacji wynikających z kontroli okresowej obiektu, stwierdzającej niedostateczny stan obiektu, mogący zagrażać bezpieczeństwu.

(dowód: akta kontroli str. 137, 154-156, 254, 257-258, 264-285, 287-294, 378-382, 392-402)

1.3.1. W latach 2013-2014 WINB nie kontrolował stanu bezpieczeństwa trzech obiektów, tj. jazu „Ulgowego” na rzece Brda w Bydgoszczy, śluzy i jazu „Czersko Polskie”, zapory Pakość na rzece Noteć. Według protokołów kontroli okresowych rocznych przeprowadzonych przez zarządców obiektów, ich stan techniczny był dobry lub zadowalający, a w wyniku kontroli nie wydano zaleceń⁷.

Z wyjaśnień pracownika WINB odpowiedzialnego za wykonywanie kontroli wodnych urządzeń spiętrzających wynikało, że powodem odstąpienia od przeprowadzenia powyższych kontroli był znany WINB ich stan techniczny oraz konieczność dokonania innych obowiązkowych kontroli obiektów związanych między innymi z budową autostrady A-1, w zakresie zbiorników retencyjnych, a także inne czasochłonne czynności służbowe pracowników zajmujących się kontrolami.

(dowód: akta kontroli str. 8, 64, 123, 131-134, 139-143, 164-169, 314, 360-365)

1.3.2. W następujących kontrolach prowadzonych przez WINB uczestniczyli również:

- śluzy „Czyżkówko” w dniu 22 maja 2013 r. - przedstawiciele RZGW w Poznaniu, Miejski Konserwator Zabytków dla Miasta Bydgoszcz, pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Bydgoszcz;
- śluzy „Okole” w Bydgoszczy na Kanale Bydgoskim w dniu 22 maja 2013 r. - przedstawiciele RZGW w Poznaniu, Miejskiego Konserwatora Zabytków dla Miasta Bydgoszcz, Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Bydgoszcz); w dniu 24 lutego 2014 r. (przedstawiciele RZGW w Poznaniu, Miejskiego Konserwatora Zabytków dla Miasta Bydgoszcz oraz Wydziału

⁷ Dotyczy kontroli przeprowadzonych przez RZGW w Gdańsku śluzy „Czersko Polskie” w dniach 17 kwietnia 2013 r. i 3 kwietnia 2014 r.; jazu „Ulgowego” w dniach 17 kwietnia 2013 r. i 3 kwietnia 2014 r. oraz przez RZGW w Poznaniu zapory Pakość na rzece Noteć w dniach 2 października 2013 r. i 1 października 2014 r.

Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Bydgoszczy; w dniu 15 lipca i 19 listopada 2014 r. - przedstawiciele RZGW w Poznaniu;

- śluzy „Brdujście” w Bydgoszczy na rzece Brda w dniu 7 października 2014 r. - przedstawiciel RZGW w Gdańsku;
- obiektów stopnia wodnego na Wiśle we Włocławku w dniu 22 stycznia 2013 r. i 13 sierpnia 2014 r. - przedstawiciele RZGW w Warszawie.

Według protokołów współpraca przedstawicieli powyższych instytucji z inspektorami WINB w przeprowadzaniu kontroli polegała na zajęciu stanowiska wymaganego przepisami ustawy Prawo budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 371)

1.4. WINB nie zlecał osobom trzecim przeprowadzenia kontroli utrzymania wodnych budowli piętrzących klasy II, będących własnością Skarbu Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 9)

1.5. WINB nie był informowany przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, pełniący państwową służbę do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących, o planach przeprowadzenia kontroli w tym zakresie. WINB do powyższego Instytutu nie wnioskował o przeprowadzenie kontroli, jak również nie otrzymywał od niego informacji o wynikach prowadzonych kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 9, 410-412)

1.6. Wykonywanie kontroli stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa wodnych budowli piętrzących wodę nie było przedmiotem audytu wewnętrznego ani kontroli wewnętrznej funkcjonującej w WINB.

(dowód: akta kontroli str. 121)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁸ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Informowanie o wynikach kontroli

Opis stanu
faktycznego

2.1. WINB nie przedkładał do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (dalej: „GINB”) informacji o realizacji planów kontroli stanu bezpieczeństwa obiektów budowlanych, w tym wodnych budowli piętrzących, a GINB nie zwracał się o takie informacje do WINB.

(dowód: akta kontroli str. 305)

WINB przekazał do Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego w formie pisemnej i elektronicznej opracowania według stanu na koniec 2013 r. i 2014 r., dotyczące stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli hydrotechnicznych piętrzących wodę stale i okresowo na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. W powyższych opracowaniach (sporządzonych w oparciu o wyniki własnych kontroli i o przekazane do WINB przez zarządców/właścicieli obiektów protokoły kontroli okresowych przeprowadzanych w trybie art. 62 ustawy Prawo budowlane) podano

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

w odniesieniu do każdego z tych obiektów ich klasę ważności, wskazano osoby, które przeprowadziły powyższe kontrole okresowe oraz ocenę stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 14-62, 66-69)

2.2. WINB o wynikach przeprowadzonych kontroli informował następujące organy rządowe i urzędy administracji publicznej:

- Główny Urząd Nadzoru Budowlanego – informacja dotyczyła kontroli Stopnia Wodnego we Włocławku przeprowadzonej w dniu 23 października 2013 r.;
- Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego o wydanych decyzjach, w związku z kontrolami: jazu „Farnego” na rzece Brda w dniu 9 kwietnia 2014 r.; obiektu na stopniu wodnym na Wiśle we Włocławku w dniu 24 listopada 2014 r.;
- Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wynikach kontroli śluzy „Okole” i śluzy „Czyżkówko” przeprowadzonych w dniach 22 maja 2013 r. i o wyniku kontroli śluzy „Okole” przeprowadzonej w dniu 24 lutego 2014 r., a także o wydanej decyzji związanej z kontrolą jazu „Farnego” na rzece Brda w dniu 9 kwietnia 2014 r.;
- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Bydgoszczy o wynikach kontroli obiektu stopnia wodnego na Wiśle we Włocławku przeprowadzonej w dniu 13 sierpnia 2014 r.;
- Prezydenta Miasta Bydgoszczy o wynikach przeprowadzonych kontroli w zakresie stanu technicznego: jazu „Farnego” (kontrola w dniu 9 kwietnia 2014 r.), śluzy „Okole” (kontrole w dniu 24 lutego i w dniu 15 lipca 2014 r.);
- Prezydenta Miasta Włocławka o wydanej decyzji w związku z kontrolą obiektu na stopniu wodnym na Wiśle we Włocławku w dniu 24 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 241-285, 372)

2.3. Stwierdzone w toku kontroli przeprowadzanych przez WINB nieprawidłowości dotyczyły:

- śluzy „Czyżkówko” (kontrola w dniu 22 maja 2013 r.) - niezrealizowania przez zarządcę śluzy zaleceń wynikających z kontroli sprawności obiektu do eksploatacji, przeprowadzonej przez zarządcę obiektu w dniu 11 kwietnia 2013 r. Zalecenia pokontrolne dotyczyły m.in. przeprowadzenia kapitalnego remontu śluzy, sterowni, maszynowni i infrastruktury towarzyszącej;
- śluzy „Miejska” (kontrola w dniu 5 listopada 2014 r.) - zapadania gruntu w rejonie ścianki szczelnej;
- jazu „Farnego” (kontrola w dniu 9 kwietnia 2014 r.) - niedostatecznego stanu technicznego nabrzeża i nasypu na lewym brzegu rzeki Brda w obrębie przyczółka jazu i możliwości zagrożenia bezpieczeństwa muru oporowego nabrzeża;
- śluzy „Okole”:
 - kontrola w dniu 22 maja 2013 r. – niewykonania przez zarządcę śluzy zaleceń wynikających z kontroli sprawności obiektu do eksploatacji, przeprowadzonej przez zarządcę obiektu w kwietniu 2013 r. Zalecenia dotyczyły podjęcia prac przygotowawczych do remontu, sporządzenia ekspertyzy technicznej stanu zachowania śluzy, sporządzenia projektu budowlanego dla remontu kapitalnego śluzy;

- kontrola w dniu 24 lutego 2014 r. – niewykonania przez zarządcę śluzy zaleceń wynikających z kontroli rocznej przeprowadzonej w listopadzie 2013 r., dotyczących wskazanego zakresu remontu śluzy i dokonywania wyznaczonych pomiarów. Stwierdzono niedostateczny stan techniczny obiektu wymagający remontu kapitalnego, z powodu możliwości wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa podczas jego eksploatacji;
- kontrola w dniu 19 listopada 2014 r. - niewykonania przez zarządcę śluzy zaleceń wynikających z kontroli rocznej przeprowadzonej we wrześniu 2014 r., dotyczących remontu kapitalnego śluzy, w wyniku której ustalony został niedostateczny stan techniczny obiektu wymagający remontu kapitalnego, z powodu możliwości wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa podczas jego eksploatacji.

(dowód: akta kontroli str. 269-286, 378-382, 392-402)

2.4. K-P WINB, w oparciu o otrzymane od zarządców obiektów piętrzących wodę stale i okresowo na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego protokoły kontroli okresowych, sporządzone przez osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności, sporządził opracowania o ich stanie technicznym i stanie bezpieczeństwa według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień 31 grudnia 2014 r. Powyższe dokumenty przekazane zostały Zastępcy Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego odpowiednio pismami z dnia 26 lutego 2014 r. i z dnia 27 lutego 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 11-62)

Według powyższych opracowań w odniesieniu do obiektów II klasy ważności, stanowiących własność Skarbu Państwa, w 2013 r.:

- śluza „Czersko Polskie – stan techniczny był dobry, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;
- jaz „Czersko Polskie” – stan techniczny był zadowolający, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;
- śluza „Miejska” - stan techniczny był zadowolający, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;
- śluza „Brdyujście” - stan techniczny był niedostateczny, a stan bezpieczeństwa określono jako mogący zagrażać (śluza wyłączona z eksploatacji od 2002 r.); w 2014 r. stan techniczny – bardzo dobry, stan bezpieczeństwa - niezagrażający;
- jaz „Farny” - stan techniczny był zadowolający, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły⁹;
- jaz „Ulgowy” - stan techniczny był dobry, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;
- zaporą wodną, jaz i śluza żeglarska na Wiśle we Włocławku – stan techniczny – niedostateczny, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. stan techniczny określono jako zadowolający, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający;
- śluza „Okole” - stan techniczny był niedostateczny, a stan bezpieczeństwa – określono jako mogący zagrażać (śluza wyłączona z eksploatacji od listopada 2013 r.); w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;

⁹ Stwierdzone w wyniku kontroli przeprowadzonej przez WINB w dniu 9 kwietnia 2014 r. zagrożenie bezpieczeństwa dotyczyło nabrzeża i nasypu na lewym brzegu rzeki Brda w obrębie przyczółka jazu.

- śluza „Czyżkówko” - stan techniczny był niedostateczny, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły;
- zaporą Pakość - stan techniczny był zadowalający, a stan bezpieczeństwa – niezagrażający; w 2014 r. powyższe stany się nie zmieniły.

(dowód: akta kontroli str. 14-62, 287-294)

2.5. WINB w latach 2013-2014 nie przygotowywał komunikatu o stanie budowli piętrzących w województwie mogącym zagrażać lub zagrażającym bezpieczeństwu ludzi, mienia lub środowiska. Według wyjaśnień K-P WINB, sporządzenie powyższego komunikatu nie wynikało z przepisów prawnych, a WINB na swojej stronie internetowej zamieszczał komunikaty w sprawie dostosowania obiektów budowlanych do wymagań okresu jesienno-zimowego.

(dowód: akta kontroli str. 366-368)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Postępowanie pokontrolne i kontrole sprawdzające

Opis stanu
faktycznego

3.1. W latach 2013-2014 w wyniku kontroli przeprowadzonych przez WINB stwierdzono 10 przypadków nieodpowiedniego stanu technicznego wodnych budowli piętrzących, mogącego spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska. Dotyczyło to dwóch budowli II klasy ważności, będących własnością Skarbu Państwa (jaz „Farny” i śluza Okole”) i ośmiu budowli innej klasy ważności i innego zarządcy/właściciela. Wydane decyzje i postanowienia skierowane zostały do zarządców i właścicieli budowli.

(dowód: akta kontroli str. 374-377)

W odniesieniu do powyższych obiektów własności Skarbu Państwa WINB wydał łącznie trzy decyzje i jedno postanowienie, dotyczące:

- śluzy „Okole” - w wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 24 lutego 2014 r. w trybie art. 70 ust. 2 ustawy Prawo budowlane K-P WINB wydał decyzję nakazującą wykonanie w terminie do 30 maja 2014 r. na obiekcie jazu „Okole” prac polegających na remoncie zasuw ich mechanizmów na kanałach obiegowych i w terminie do 30 września 2014 r. likwidację ubytków w konstrukcji śluzy oraz remont zniszczonych odcinków zabudowy brzegowej dolnego awanportu. Postanowieniem z dnia 23 lipca 2014 r. K-P WINB wyznaczył realizację powyższej decyzji do 30 czerwca 2016 r.;

(dowód: akta kontroli str. 257-263)

- jazu „Farnego” - w wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 9 kwietnia 2014 r. w trybie art. 70 ust. 2 ustawy Prawo budowlane wydana została decyzja K-P WINB z dnia 16 kwietnia 2014 r., nakazująca wykonanie w trybie natychmiastowym robót budowlanych dotyczących usunięcia nieodpowiedniego stanu technicznego nabrzeża (zagrożenie bezpieczeństwa nabrzeża i nasypu na lewym brzegu rzeki Brda w obrębie przyczółka jazu „Farnego”). Decyzja została uchylona decyzją K-P WINB z dnia 23 lutego 2015 r., w której na wniosek zarządcy jazu zmieniono zakres prac związanych z likwidacją stwierdzonego zagrożenia, pozostawiając jej realizację w trybie natychmiastowym. Od decyzji jedna ze stron postępowania wniosła odwołanie do Głównego Inspektora

Nadzoru Budowlanego, który umorzył postępowanie odwoławcze decyzją z dnia 13 kwietnia 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 243-247, 253-256, 385-391)

3.2. W latach 2013-2014 WINB nie stwierdził przypadków występowania nieodpowiedniego stanu technicznego wodnych urządzeń piętrzących będących własnością Skarbu Państwa mogącego spowodować zagrożenie: życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, wymagające nakazania przez K-P WINB w trybie art. 62 ust. 3 ustawy Prawo budowlane przeprowadzenia kontroli lub ekspertyzy stanu technicznego obiektu lub jego części, o której mowa w art. 62 ust. 1 tej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 370)

W jednym przypadku, dotyczącym kontroli śluzy „Miejskiej” przeprowadzonej w dniu 5 listopada 2014 r., wydane zostało zalecenie wykonania na koszt zarządcy obiektu ogrodzenia terenu, na którym występowało zapadanie gruntu w rejonie ścianki szczelnej.

(dowód: akta kontroli str. 301)

3.3. Do czasu zakończenia kontroli NIK nie została zrealizowana żadna z wydanych decyzji, ponieważ w odniesieniu do:

- śluzy „Okole” – K-P WINB postanowieniem z dnia 23 lipca 2014 r. zmienił wskazany w swojej decyzji z dnia 8 kwietnia 2014 r. termin zakończenia wskazanego zakresu robót z 30 września 2014 r. na 30 czerwca 2016 r., w związku z wykazaniem przez zarządcę obiektu trudności technicznych i koniecznością opracowania projektu technicznego remontu, z uwagi na zakres zniszczeń i charakter odkształceń;

(dowód: akta kontroli str. 257-262, 383-384)

- jazu „Farnego” – według zapewnienia zarządcy jazu rozpoczęte prace budowlane zostaną zakończone do końca czerwca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 253-256, 372-373)

3.4. Przeprowadzone kontrole sprawdzające realizację wydanych w toku kontroli zaleceń dotyczyły:

- śluzy „Miejskiej” – kontrola przeprowadzona 13 listopada 2014 r. wykazała realizację zalecenia dotyczącego wykonania trwałego ogrodzenia terenu zapadania gruntu w rejonie ścianki szczelnej, wydanego w związku z kontrolą przeprowadzoną 5 listopada 2014 r.;
- śluzy „Okole” – kontrola przeprowadzona 24 lutego 2014 r. wykazała niezrealizowanie zaleceń wskazanych podczas kontroli przeprowadzonej 22 maja 2013 r., dotyczących naprawy wrót dolnych i doraźnego usprawnienia mechanizmów elementów napędowych zasuw i zamknięć na zbiornikach. Z uwagi na wyznaczenie przez K-P WINB nowego terminu wykonania remontu śluzy, tj. do 30 czerwca 2016 r., kontrola przeprowadzona 15 lipca 2014 r. wykazała częściowe wykonanie wydanych zaleceń, w tym m.in. naprawione zostały ciągi komunikacyjne i ubytki betonu na dnie zbiornika wodnego;
- nieczynnej śluzy „Czyżkówko”. Wydane w wyniku kontroli przeprowadzonej 22 maja 2013 r. zalecenia dotyczyły dokonania naprawy uszczelnienia na wrotach dolnych i usprawnienia mechanizmów elementów napędowych zasuw kanałów obiegowych, niezbędnych do czasu przeprowadzenia remontu kapitalnego. Wskazano również, że ze względu na wpisanie śluzy do rejestru

zabytków, czynności w sprawie wyegzekwowania wykonania prac remontowych wykonywać będzie Miejski Konserwator Zabytków w Bydgoszczy. Zobowiązano zarządcę obiektu do przedstawienia w terminie do 31 sierpnia 2013 r. pisemnej informacji o podjętych czynnościach w zakresie realizacji wydanych zaleceń. W związku z otrzymanym pismem zarządcy śluzy z 30 sierpnia 2013 r. informującym o wykonaniu uszczelnienia wrót śluzy oraz o nieprzystąpieniu do naprawy mechanizmów elementów napędowych z powodu braku środków finansowych, WINB w dniu 21 października 2013 r. stwierdził wykonanie prac zaleconych przez K-P WINB;

- jazu „Farnego” - przeprowadzone przez pracowników WINB w dniu 26 maja 2015 r. oględziny wykazały wykonywanie prac budowlanych objętych wydaną decyzją K-P WINB z dnia 23 lutego 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 286, 274-281,373, 392-394, 403, 407)

3.6. Pracownik WINB przeprowadzający kontrole stanu technicznego wodnych urządzeń piętrzących wyjaśnił, że w toku przeprowadzania w latach 2013-2014 kontroli w trybie art. 70 ust. 2 ustawy Prawo budowlane, ustalano posiadanie przez osoby, które dokonywały okresowych kontroli tych urządzeń na podstawie art. 62 ustawy Prawo budowlane, uprawnień do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, o których mowa w art. 14 tej ustawy. Posiadanie takich uprawnień podawane było również w protokołach z przeprowadzonych kontroli okresowych.

(dowód: akta kontroli str. 276, 282, 369)

3.7. W latach 2013-2014 K-P WINB nie nakładał grzywien w wyniku kontroli utrzymania wodnych budowli piętrzących II klasy będących własnością Skarbu Państwa. Nie wystąpiły również, w efekcie prowadzonych przez WINB w tym zakresie kontroli, przypadki nakładania kar aresztu lub ograniczenia wolności.

(dowód: akta kontroli str. 122)

3.8. Wykonywanie zaleceń i decyzji pokontrolnych wydanych w zakresie wodnych budowli piętrzących wodę nie było przedmiotem audytu wewnętrznego ani kontroli wewnętrznej funkcjonującej w WINB.

(dowód: akta kontroli str. 121)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Najwyższa Izba Kontroli, odstępując od formułowania wniosków pokontrolnych, nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK

Bydgoszcz, dnia ... czerwca 2015 r.

Kontroler
Andrzej Kieszkowski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.